

Asia: VM/1897/03.01.01/2019

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetukseksi toiminnan tehostamisen, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen ja pelastustoimen uudistamisen valtionavustuksista.

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit asetuseräluonnoksesta

Lausuttavana olevalla asetuksella on tarkoitus säätää valtion talousarviossa toiminnan tehostamista, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista ja pelastustoimen uudistamista tukeviin hankkeisiin osoitetuista valtionavustuksista. Perustelumuistiossa todetaan erikseen, että sosiaali- ja terveyspalvelujen vaikuttavuutta ja tuottavuutta parannetaan, palveluiden kustannusten nousua hillitään ja niiden läpinäkyvyyttä ja avoimuutta lisätään. Perustelumuistion sosiaali- ja terveyspalvelujen vaikuttavuutta, tuottavuutta ja kustannuksia koskevat tavoitteiksi tulkittavat kirjaukset eivät ole toteutettavissa ilman merkittävää hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen vahvistamista osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat merkittävä julkisen sektorin kumppani hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä julkisen sektorin palvelujen täydentäjä järjestölähtöisissä palveluissa, esimerkiksi kriisiavussa. Lausuttavana olevan asetuksen nojalla on tarkoitus myöntää valtionavustuksia hankkeisiin, jotka liittyvät muun muassa palveluverkkoa koskevaan selvitykseen ja suunnitelmaan, horisontaaliseen ja vertikaaliseen integraation toimintamallien kehittämiseen sekä palveluverkon ja palveluketjujen johtamisen kehittämiseen (2 §). On välttämätöntä, että järjestölähtöinen toiminta ja sen eri osa-alueet, mukaan lukien vertaistuki, tunnustetaan osaksi palveluverkkoa ja palveluketjuja sekä horisontaalista integraatiota sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista koskevissa hankkeissa. Vastaavasti onnistunut kehittämistyö edellyttää tältä osin yhteistyötä järjestöjen kanssa. Tätä on tarpeen avata perustelumuistiossa.

Jotta järjestöt voisivat osallistua aidosti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista koskevien hankkeiden työhön siltä osin, kuin se on tarpeen, tulee hyväksyttäviin kustannuksiin sisältyä asiantuntijapalveluiden kustannusten ohella järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kustannukset.

Yleisenä huomiona MIELI ry haluaa tuoda esiin, että lausuttavana olevan asetuksen suhde sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteilla olevaan asetukseen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020-2023 olisi hyvä kertoa molempien asetusten taustamuistioissa tai muulla tavoin selkeästi.

Yksityiskohtaiset kommentit pykälistä

Antamiensa yleisten kommenttien mukaisesti MIELI ry esittää, että asetuksen 5 §:n 1 momentin 5 kohtaan lisätään asiantuntijapalveluiden jälkeen maininta järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kustannuksista.

Kommentit perustelumuistioon

MIELI ry katsoo, että perustelumuistion luvussa 2 Yksityiskohtaiset perustelut on tarpeen avata 2 §:n kohdalla palveluverkkojen ja palveluketjun sekä horisontaalisen integraation monitoimijaisuutta sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen roolia etenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta.

Larivaara Meri
MIELI Suomen Mielenterveys ry